

41. VÉGHATÁROZAT.

A lakosságcsere tárgyában létesült Magyar-Csehszlovák Vegyesbizottság a Bratislavában megtartott rendkívüli ülészakájában az 1947. évi június hó 12. napján meghozta az alábbi

41. véghatározatot

az összeíró közegek részére szolgáló utasítás kiegészítése tárgyában.

Az összeíró közegek részére az 1947. évi április hó 11-én kiadott „Utasítás” (31. véghatározat 4. sz. melléklet) az alábbiakkal egészül ki.

I.

Az „A” betétek borító ívének kitöltése.

1. Az áttelepülő személyek ingatlan vagyonának összeírásakor kitöltendő „A” jelzésű nyomtatvány 1. a)—1.) kérdőpontjára adandó válaszokhoz szükséges általános gazdasági adatokat a két tagozat ellenőrző agronómjai (a magyar és csehszlovák) közösen állapítják meg az összeírásra kerülő községre nézve, mégpedig legalább 3—4 nappal az illető községben való összeírás megkezdése előtt. Magyarországon a községi előjáróság, Csehszlovákiában a helyi nemzeti tanács vagy a helyi közigazgatási bizottság (MNV.-MSK.) hivatalos adatai alapján. Ezek a szervek kötelesek minden hivatalos adatot ennek a kéttagú bizottságnak rendelkezésére bocsátani.

2. Amennyiben a fenti hivataloknak a szükséges hivatalos adatok nem állanak rendelkezésre, akkor a magyar és csehszlovák gazdasági szakértő a község gazdasági adataival ismerős hivatalos személyeknél (Magyarországon községi bíró, jegyző, Csehszlovákiában a helyi nemzeti tanács vagy a közigazgatási bizottság (MNV.-MSK.) elnöke, a helyi nemzeti tanács vagy a helyi közigazgatási bizottság hivatalának vezetője, továbbá körzeti vagy járási agronóm stb.) való tudakozódás útján az áttelepülők sorából kijelölt két-három bizalmi közreműködésével állapítja meg. A szóbanlévő szervek kötelesek ezen esetben a művelési ágonkinti megoszlásra a kataszteri tisztajövedelemre, cséplési eredményre és hasonló adatokra vonatkozó iratokat betekintés végett átadni.

3. Az adatok megállapításáról a két tagozat gazdasági szakértője az „A” jelzésű nyomtatvány felhasználásával jegyzőkönyvet vesz fel két eredeti példányban, amelyet a két gazdasági szakértő és Magyarországon a községi bíró és a jegyző, Csehszlovákiában a helyi nemzeti tanács vagy a helyi közigazgatási bizottság (MNV.-MSK.) elnöke, a helyi nemzeti tanács vagy a helyi közigazgatási bizottság (MNV.-MSK.) hivatalának vezetője sajátkezűleg aláírnak. A jegyzőkönyvet azután annyi példányban kell sokszorosítani, hogy mind a magyar, mind a csehszlovák összeíró tisztviselők egy-egy példánnyal el legyenek látva.

4. Ha a magyar és a csehszlovák szakértők között véleményeltérés volna, mindkét szakértő felveszi a jegyzőkönyvbe saját álláspontját.

II.

Dülönkénti részletezés a község általános adatairól.

1.) A magyar és csehszlovák ellenőrző gazdasági szakértő a község általános gazdasági adatainak megállapításával egyidejűleg, tehát szintén legalább 3—4 nappal az összeírás megkezdése előtt köteles a megfelelő nyomtatványon (1. a melléklet) kimutatás alakjában dülönkénti részletezést készíteni a község általános gazdasági adatairól. Ezt a kimutatást ugyancsak 2 eredeti példányban állítják ki és annyi példányban kell sokszorosítani, hogy az összeíró bizottságok magyar és csehszlovák tagjai egy-egy példánnyal el legyenek látva.

2. A kimutatás összeállításához az adatokat dülönként kell megállapítani úgy, hogy a két gazdasági szakértő a község dülőit az „Utasítás” 12. oldalán megállapított I.—IV. minőségi osztály szerint csoportosítja helyszíni szemle alapján.

3. Véleményeltérés esetén mindkét szakértő bejegyzzi álláspontját.

4. Az összeíró bizottságok ebben a kimutatásban megállapított adatokat a földingatlanok összeírásánál kötelesek alapul venni, de figyelemmel kell lenni az áttelepülő vagyonának egyéni gazdasági adataira is.

Kiegészítő utasítás az egyes betétek kitöltéséhez.

1. Mind az ellenőrző gazdasági szakértők az általános adatok megállapításánál és a dülönkénti részletezésnél, mind az összeíró bizottságok az összeíró ívek kitöltésénél kötelesek azonos értelmű szakkifejezéseket használni, amint azt az „Utasítás” előírja, hogy a mindkét nyelven beírt szöveg egyértelmű legyen.

2. Az egyes betétek kitöltésénél az „Utasítás”-ban foglaltakon kívül az alábbiakat kell figyelembe venni:

„A I.” Szántóföldek.

ad 1.: Ha sok a parcellaszám és nem fér el ebben a rovathban, akkor egy betéttoldalékon kell a parcellaszámokat feljegyezni. A parcellaszámok elé minden esetben a telekkönyvi betétszámot is fel kell jegyezni. Pl. 37. betét 1247, 1276, 1534 hrsz. és 33. betét 3435, 2698, 2098 hrsz.

ad 2.: Nyomatékosan figyelmeztetjük az összeíró bizottságokat, hogy minden minőségű osztályba tartozó szántóföldet külön A I. betétben kell felvenni. Különböző minőségű osztályba tartozó szántóföldek nem írhatók össze egy betétben.

Az egyes szántóföldek minőségi osztály szerinti hovatartozásának az ellenőrző gazdasági szakértők a „Dülönkénti részletezés” című kimutatásban bocsájtják az összeíró bizottságok rendelkezésére és az összeíró bizottságok ettől nem térhetnek el.

ad 5.: Az egyes termények ötévi átlagtermését dülönként ugyancsak az ellenőrző gazdasági szakértők állapítják meg. Az összeíró bizottságok ezen megállapítást veszik alapul az összeírásnál, de itt figyelembe kell venni az áttelepülő gazdálkodásának eredményeit is.

ad 6.: A feltalaj neme az ellenőrző gazdasági szakértők megállapítása szerint irandó be.

A feltalaj nemének megállapításánál az alábbi osztályozás szerint kell eljárni:

- kötött agyag,
- könnyebb agyag,
- vályog,
- homokos vályog,
- homok, még pedig barna homok, vagy immunis (futó) homok,
- kavicsos, még pedig vagy agyagos kavics, vagy homokos kavics.

A feltalaj nemének ezen megjelölésénél fel-tüntetendő a szín is, még pedig a megszáradt szántás színe szerint. Így a szín lehet:

- fekete,
- barna,
- sárga, vagy
- vöröses.

ad 8.: A feltalaj mélységét úgy kell bejegyezni, amint azt az ellenőrző gazdasági szakértők megállapították. A feltalaj mélysége alatt

tehát a termőréteg mélysége (humuszos réteg) értendő, nem pedig a szántás mélysége.

ad 9.: Az altalaj nemének meghatározására az alábbi megjelölést kell alkalmazni, vagyis az altalaj lehet:

- agyag,
- vályog,
- homok,
- kavics,
- szikla.

„A II. a.” Zárt gyümölcsösök.

ad 19.: A növényzet egészségi állapotának megjelölésére római számokat kell alkalmazni. Abban az esetben, ha az egészségi állapot

jó,	a jelzés I.,
ha közepes,	a jelzés II.,
ha gyenge,	a jelzés III.,
ha rossz,	a jelzés IV.

A növényzet erőállapotát a következőképp kell jelölni:

- ha az idej hajtások erősek,
- ha az idej hajtások közepesek és
- ha az idej hajtások gyengék.

Tekintettel arra, hogy az egyes gyümölcsfélék érési időpontja között még ugyanazon fajon belül is nagy eltérések vannak (korai és késői fajták), az ellenőrző gazdasági szakértők feladata megállapítani azt, hogy az összeírásra kerülő községben mely gyümölcsféléknél kell a lábonálló termést felvenni. Az ellenőrző gazdasági szakértők állapítják meg azt az időpontot, melytől kezdve az egyes gyümölcsféléknél a lábonálló termést össze kell írni.

ad 21.: A gyümölcsös talajának megművelésére a következő jelzést kell használni:

1. rendszeres, ha a fák alatt a talaj rendszeres kapálással tisztán van tartva és semmi sincs a fák alatt vetve vagy ültetve,

2. szántó, abban az esetben, ha a gyümölcsfák alatti talajt rendszeres szántóföldi művelésre használják.

3. gyepesítés, ha a gyümölcsfák alatti talaj kigyepesedett, tekintet nélkül arra, hogy kaszálják a fűvet, vagy legeltetik.

4. megműveletlen, ha a gyümölcsfák alatti talaj semmi művelésben nem részesül s az-nyomnövényekkel teli.

Az 1.—18. pontra a választ úgy kell megadni, mint az A I. betétben lévő kérdésekre.

„A II. b.” Faiskolák.

Az 1.—13. pontra a választ úgy kell megadni, mint az „A I.” betétben.

ad 14.: A gyümölcsfaiskolai természetvénnyek fejlettségi fokának megjelölésére római számot használnak, még pedig az alábbiak szerint:

Ha a hajtások igen erősek	I.,
Ha a hajtások elég erősek	II.,
Ha a hajtások közepesek	III.,
Ha a hajtások gyengék	IV.

jelzést kell használni.

„A II. c.“ Zöldséges kertek.

ad 17.: A növényzet fejlettségi fokát szintén római számozással jelöljük mégpedig: igen jól fejlett növényzetnél a jelzés I., jól fejlett növényzetnél a jelzés II., közepesen fejlett növényzetnél a jelzés III., gyengén fejlett növényzetnél a jelzés IV.

„A II. d.“ Virágos kertek.

ad 17.: A növényzet fejlettségi fokát ugyanúgy jelöljük, mint az „A II. c.“-nél.

„A III.“ Rétek.

Az 5.—15. pontra a válaszokat az ellenőrző gazdasági szakértők által megállapított adatok alapján kell megadni.

„A IV.“ Legelők.

Tulajdonjog szempontjából a legelőket az alábbiak szerint kell összeírni:

1. magántulajdont képező legelők,
2. köztulajdont képező legelők,

ezek lehetnek:

- a) úrbéri legelők,
- b) közbirtokossági legelők,
- c) szövetkezeti legelők, vagy
- d) egyéb közös legelők,

3. tulajdonjog nélküli, csak legeltetési jogot biztosító legelők.

Minden egyes áttelepülőnél annyi „A IV.“ jelzésű betétet kell kitölteni, ahány — a tulajdonjog szempontjából eltérő — legelővel rendelkezik.

ad 5.: Csak a közös tulajdont képező legelőknél töltendő ki a közösség megjelölésével. Pl.: urb. 67/103, vagy közbirt. 6/800, vagy szövetk. 2 üzletrész, stb.

ad 6.: Szintén csak a közöstulajdont képező legelőknél töltendő ki úgy, hogy a közösség is meg legyen jelölve. Pl.: úrbéri 67/103 = 1 kh 400 négyszögöl, vagy közbirt. 6/800 = 800 négyszögöl, vagy szöv. 2 üzletrész = 400 négyszögöl, stb.

ad 7. és ad 8.: Itt kell megjelölni azokat a legelőket, ahol az áttelepülőnek tulajdoni hányadrésze nincs, csak legeltetési jog illeti meg őt. Ilyen legelők lehetnek községi, egyházi, vagy egyéb köztulajdonban. Feltüntetendő a legelő egész területe, az összes legeltetési jogok száma és az áttelepültöt megillető jogok száma. Pl. ref. egyház 80 kh. = 120 legeltetési jog, az áttelepült 8 legeltetési joggal.

- Az 5.—25. pontra a válaszokat a gazdasági szakértők által megállapított adatok alapján kell beírni.

Ezekről az adatokról gazdasági ellenőrző szakértők jegyzőkönyvet vesznek fel 2 eredeti példányban az „A IV.“ nyomtatvány felhasználásával, amelyet Magyarországon a községi bíróval és jegyzővel, Csehszlovákiában a helyi nemzeti tanács vagy a helyi közigazgatási bizottság

(MNV.-MSK.) elnökeivel, illetőleg a helyi nemzeti tanács vagy a helyi közigazgatási bizottság (MNV.-MSK.) hivatalának vezetőjével együtt aláírják. A jegyzőkönyvet azután kétszerannyi példányban kell sokszorosítani, ahány összeíró bizottság van úgy, hogy mind a magyar, mind a csehszlovák összeíró tisztviselők egy-egy példánnyal el legyenek látva.

„A V. a.“ Szőlőskertek.

Az 5.—11, és 29. pontra a válaszokat a két tagozat ellenőrző gazdasági szakértőinek megállapítása alapján kell megadni. A gazdasági szakértők ezeket az általános adatokat az összeírás megkezdése előtt — hasonlóan a szántóföldekre vonatkozólag adott utasításhoz — együttesen állapítják meg és az adatokat a dülönkénti kimutatásba írják. Az összeíró bizottságok ezeket irányadónak veszik, de figyelembe veszik az áttelepülő birtokának egyéni gazdasági adatait is.

ad 16. és ad 17.: Abban az esetben kell kitölteni, ha az egyes fajták elkülönítve vannak ültetve, vagy az egész parcella szőlő egyfajta. Ha a fajták keverten vannak ültetve, akkor csak a 17. pontot kell kitölteni, a 16. pontot nem.

ad 23.: A szőlőskert karbantartottsága alatt arra kell választ adni, hogyan vannak elvégezve a szőlőben a munkálatok (metszés, töke és karópótlás, stb. az előző években). Ennek a jelölésére három fokozatot használunk, mégpedig:

- I. abban az esetben, ha a munkák jól végeztek,
- II. abban az esetben, ha a munkák közepesen végeztek,
- III. abban az esetben, ha a munkák rossz szul végeztek.

ad 24.: A rendes megmunkálás fokát százalékokban fejezzük ki aszerint, miképp végeztek el az esedékes munkák a folyó évben, így a metszés, permetezés, kötözés, kapálás, kacsózás, stb. rendszeren elvégeztetett-e.

„A V. b.“ Amerikai anyatelepek.

és

„A V. c.“ Szőlőiskolák.

A fenti utasítás értelemszerűen alkalmazandó ezeknek az összeírásánál is.

„A VI. a.“ Erdőtestek.

és

„A VI. b.“ Erdőhasználati illetőségek.

Mindkét betét kérdőpontjaira a válaszokat az erdészeti szakértők adatai alapján kell megadni.

„B. I., II., III.“ Alagesövezés, vízlevezető és öntöző csatornák, egyéb telkesítések.

Ezeknek a betéteknek a kitöltésénél a gazdasági és szükség szerint építész szakértőknek együttesen kell közreműködniük.

„C. I.“ Háztelkek.

ad 8.: A telek fekvéseként a teleknek az utcához viszonyított égtáji fekvése irandó be. Pl. az utca északi, vagy déli stb. oldalán. A telek beépítési módjaként pedig az jelölendő, hogy építési szabályrendelet vagy egyéb törvényes szabályozás szerint a telek zárt sorban vagy előkerttel, vagy tetszés szerint építhető be.

„C. II.“ Lakóházak.

ad 5.: A lakóházak fekvése ugyanúgy jelölendő meg, mint fentebb a teleknél. A beépítés módjaként pedig megjelölendő, hogy a lakóház zárt sorban épült, vagy előkerttel, vagy az utcáról befelé épült.

ad 36.: Különleges építési mód csak azoknál a lakóházaknál irandó fel, ahol tényleg különleges építkezési mód fordul elő. Pl. villa-építés, kastély, nagyobb veranda, vagy erkély, stb.

ad 37.: A szlovák szövegben „Általános karbantartottság“ kérdésre a választ arra vonatkozólag kell megadni, hogy milyen az épület karbantartottságának foka s ezt százalékokban kell kifejezni az összeírás napján fennálló összes objektív körülmények alapján, ideértve az épület korát is, de nem számítva az épület avulását (amortizáció). Nézeteltérés esetén az összeíró bizottságok tagjai az ellenőrző szakemberek véleményét kérik ki.

ad 39.: Az építés évét minden esetben fel kell tüntetni. Az összeíró bizottság esetleg tanúkat is meghallgathat vagy más úton is meggyőződhet az építés évéről.

ad 41.: Az építési költséget abban az esetben kell bejegyezni, ha azt az áttelepülő határozottan tudja, vagy feljegyzésekből igazolni tudja. Azoknál a régen emelt épületeknél, melyeknél az építkezési költség ismeretlen, azt kell bejegyezni, hogy „ismeretlen“.

Az itt felsorolt kérdések más sorszám alatt egyéb épületeknél is szerepelnek s a választ az itt adott utasítás szerint kell bejegyezni.

„D.“ Növény és mezei leltár.

A „D“ betétek kitöltésénél általában az „Utasítás az összeíró közegek részére“ szerint kell eljárni, figyelembevve azonban a Vegves-bizottság 1947. évi május hó 14-én kelt végzésében foglaltakat is.

Az egyedülálló gyümölcsfák és erdei fák számára, úgyszintén a bevetett területekre is különös figyelemmel kell lenni és az áttelepülő hemondását lehetőleg ellenőrizni kell.

Az ellenőrző gazdasági szakértők feladata megállapítani, azt az időpontot, amely időponttól kezdve valamely terményre nézve már nem a bevetett terület, hanem a lábonálló termés irandó össze. A két tagozat ellenőrző gazdasági szakértői helyszíni szemle alapján döntenek el, hogy mely növényekre vonatkozóan kell a lábonálló termést összeírni, erről jegyzőkönyvet

vesznek fel s az összeíró bizottságokat írásban értesítik.

Amely növényre nézve a lábonálló termés összeírását határozták el a gazdasági szakértők, arról a növényről a vetésterületet a „D III.a.“ betéten már nem kell összeírni, hanem csak a „D III.b.“ betétet kell kitölteni.

„E.“ Az ingatlannal összefüggő cselekvő vagyon.

és

„F.“ Az ingatlannal összefüggő szenvedő vagyon.

Ezeket a betéteket kell összeírni a követeléseket, illetve tartozásokat. A követelések, illetve tartozások összeírásánál mindig meg kell nevezni mind a hitelezőt, mind az adóst, a pontos név és lakcím feltüntetésével. Ugyancsak fel kell tüntetni a követelés, illetve tartozás keletkezésének időpontját, valamint a lejárat idejét is, ha ez utóbbi meg van határozva. Ha a követelés vagy tartozás valamilyen pénzegységben van megállapítva, úgy azt a pénzegységet kell feltüntetni, amelyben a követelés vagy tartozás keletkezett.

Bratislava, 1947. évi június hó 12. napján.

Dr. Péchy s. k.

Dr. Pohánka s. k.

Dr. Geönczeöl s. k.

Dr. Zátúrecký s. k.

(Közzé lett téve a Magyar Közlöny 1947. évi július hó 13.-i 157. és az Úradny Vestník 1947. évi július hó 12.-i 40. számában).